

Odpowiedzialność społeczna

W numerze:
• zmiany w bezpieczeństwie zabawek

SPIS TREŚCI

„WIADOMOŚCI PKN” to miesięcznik elektroniczny publikowany cyklicznie na stronie internetowej PKN www.pkn.pl od numeru 9/2011.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor odpowiedzialna:

Joanna Skalska - tel. 22 556 74 62

Redaktor:

Barbara Kęsik - tel. 22 556 74 60

Redaktor strony internetowej:

Marta Hejduk (stale współpracuje)

- tel. 22 556 77 09

Skład:

Oskar Sztajer (stale współpracuje)

- tel. 22 556 77 62

REDAKCJA:

00-950 Warszawa, skr. poczt. 411

ul. Świętokrzyska 14

e-mail: redakcja@pkn.pl

WYDAWCA:

Polski Komitet Normalizacyjny

ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa

Artykuły publikowane w miesięczniku

„Wiadomości PKN” są chronione

prawami autorskimi. Ich kopiowanie

i rozpowszechnianie (w całości lub

części) wymaga zgody wydawcy,

a cytowanie powołania się na źródło.

Artykuły publikowane w miesięczniku

„Wiadomości PKN” przedstawiają

punkt widzenia autorów i nie zawsze

są tożsame z poglądami wydawcy.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności

za treść ogłoszeń.

© Copyright by

Polski Komitet Normalizacyjny

Zdjęcia © Fotolia.com

OD REDAKCJI

2

ODPOWIEDZIALNOŚĆ SPOŁECZNA

3

ISO 26000:2010 - Guidance on social responsibility - czym jest i co zawiera? - Anna Gruszka

3

SEKTORY PKN

8

Pierwszy Komitet Zadaniowy w PKN - J.R.

8

Powołano nowy Komitet Zadaniowy 502 ds. Usług Chirurgii Estetycznej - M.K.

9

Z PRAC NORMALIZACYJNYCH

13

Zmiany w bezpieczeństwie zabawek

13

- Kamila Druźbiak

Bezpieczeństwo zabawek - Europejskie Seminarium Informacyjne - Kamila Druźbiak

14

PN-EN ISO 50001:2011 - przyczyny opracowania i korzyści z jej wdrożenia - Alicja Haras

15

Z ŻYCIA KT

17

Co nowego w KT w lutym 2012 r.

17

Szanowni Czytelnicy

Począwszy od tego numeru na łamach naszego miesięcznika zagości nowy dział **Odpowiedzialność Społeczna**. Będziemy w nim systematycznie publikować artykuły dotyczące zagadnień związanych z odpowiedzialnością społeczną w kontekście normy ISO 26000 *Guidance on social responsibility* opublikowanej w 2011 roku, która do zbioru PN zostanie wprowadzona pod koniec 2012 roku jako PN-ISO 26000 *Wytyczne dotyczące społecznej odpowiedzialności*.

Społeczna odpowiedzialność pierwotnie dotyczyła głównie biznesu i przedsiębiorstw, dlatego w ogólnej świadomości ugruntował się zwrot społeczna odpowiedzialność biznesu. To koncepcja, dzięki której przedsiębiorstwa na etapie budowania strategii dobrowolnie uwzględniają interesy społeczne i ochronę środowiska, a także relacje z różnymi grupami interesariuszy. Bycie odpowiedzialnym nie oznacza tylko spełnienia wszystkich wymagań formalnych i prawnych, ale również zwiększone inwestycje w zasoby ludzkie, w ochronę środowiska i relacje z otoczeniem firmy. Odpowiedzialny biznes to podejście strategiczne, długofalowe, oparte na zasadach dialogu społecznego i poszukiwaniu rozwiązań korzystnych tak dla przedsiębiorstwa, jak i jego całego otoczenia, pracowników, wszystkich interesariuszy i społeczności, w której działa firma.

Nastąpił więc „wysyp” szeregu deklaracji dotyczących zasad związanych z odpowiedzialnością społeczną (SR - social responsibility), powstało wiele indywidualnych programów i inicjatyw z nią związanych. Wyzwaniem było ujednoczenie tych zasad i wprowadzenie ich w praktyce.

Przełomem w tej kwestii stało się opracowanie normy ISO 26000, w której w sposób przystępny i praktyczny opisano zasady społecznej odpowiedzialności i wytyczne jej wdrażania. Norma ISO 26000 to wynik ogólnoświatowego porozumienia wszystkich zainteresowanych środowisk w zakresie definicji i zasad SR, jej głównych zagadnień i wytycznych dotyczących integrowania SR z działaniami organizacji. W opracowaniu normy brało udział 450 ekspertów z całego świata. Dzięki temu jest ona uniwersalna, mogą ją stosować wszystkie organizacje (nie tylko biznesowe) bez względu na wielkość i charakter działalności. W pierwszym artykule nowego cyklu przedstawiamy podstawowe informacje o normie ISO 26000.

Zapraszamy do lektury wszystkich artykułów bieżącego numeru, w którym oprócz wspomnianego już zagadnienia odpowiedzialności społecznej, poruszamy również kwestie związane z aktualnie prowadzonymi pracami normalizacyjnymi oraz informujemy o nowościach w pracach Sektorów PKN i Organów Technicznych PKN.

Anna Gruszka

ISO 26000 :2010 *Guidance on social responsibility*

- czym jest i co zawiera?

ISO 26000 jest Normą Międzynarodową zawierającą wytyczne dotyczące odpowiedzialności społecznej, czyli odpowiedzialności organizacji za wpływ podejmowanych decyzji i działań na społeczeństwo i środowisko, poprzez przejrzyste i etyczne zachowanie, które:

- przyczynia się do zrównoważonego rozwoju, w tym zdrowia i dobrobytu społeczeństwa;
- uwzględnia oczekiwania interesariuszy (osób lub grup, które są zainteresowane decyzjami lub działaniami organizacji);
- jest zgodne z mającym zastosowanie prawem i spójne z międzynarodowymi normami postępowania;
- jest zintegrowane z działaniami organizacji i praktykowane w działaniach podejmowanych w obrębie jej strefy wpływów.

Czym jest odpowiedzialność społeczna?

Jak podano w ISO 26000, zasadniczą cechą odpowiedzialności społecznej jest gotowość organizacji do uwzględnienia, podczas podejmowania decyzji i działań, kwestii społecznych i środowiskowych oraz rozliczania się z wpływu podejmowanych decyzji i działań na społeczeństwo i środowisko. Oznacza to zachowanie zarówno przejrzyste, jak i etyczne, przyczyniające się do zrównoważonego rozwoju zgodne z obowiązującym prawem oraz spójne

z międzynarodowymi normami postępowania. Oznacza to również, że odpowiedzialność społeczna jest uwzględniana we wszystkich działaniach organizacji, praktykowana w jej kontaktach oraz bierze pod uwagę potrzeby i oczekiwania interesariuszy.

Odpowiedzialność społeczna skupia się na organizacji, dotyczy jej odpowiedzialności wobec społeczeństwa i środowiska i jest ściśle związana ze zrównoważonym rozwojem, a jej nadrzędnym celem jest wkład w zrównoważony rozwój, czyli taki rozwój, który zaspokaja obecne potrzeby, nie zagrażając możliwościom zaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń.

Działanie w sposób odpowiedzialny społecznie nie jest już wyborem. Stało się wymaganiem społeczeństw na całym świecie. Tym co czyni normę ISO 26000 wyjątkową wśród wielu istniejących inicjatyw w zakresie odpowiedzialności społecznej na świecie jest fakt, że powstała ona w wyniku międzynarodowego konsensu co do znaczenia odpowiedzialności społecznej i głównych obszarów, które należy wziąć pod uwagę przy jej wdrażaniu.

Jest to fragment wypowiedzi Sekretarza Generalnego ISO na uroczystości, która odbyła się w siedzibie ISO w Genewie 1 listopada 2010 r. i była związana z ogłosze-

niem publikacji normy ISO 26000 *Guidance on social responsibility*.

Jak opracowywano normę ISO 26000?

Opublikowana 1 listopada 2010 r. norma ISO 26000 powstała w wyniku współpracy sześciu grup interesariuszy: konsumentów, biznesu, organizacji rządowych, pracowników, organizacji pozarządowych oraz innych (usług, badań, nauki) z zachowaniem równowagi między krajami rozwiniętymi i rozwijającymi się. Norma została opracowana przez największą w dotychczasowej historii ISO Grupę Roboczą ds. Odpowiedzialności Społecznej, w której uczestniczyło 450 ekspertów i 210 obserwatorów z 99 krajów członkowskich ISO oraz 42 organizacje powiązane. Prace nad normą trwały ponad 5 lat. W tym czasie odbyło się 8 posiedzeń grupy roboczej, rozpatrywano około 26 000 uwag do projektu na różnych etapach opracowania normy.

Celem opracowania normy było uzyskanie ogólnoświatowego porozumienia wszystkich zainteresowanych środowisk w zakresie:

- definicji i zasad dotyczących odpowiedzialności społecznej;
- głównych obszarów i zagadnień dotyczących odpowiedzialności społecznej;
- wytycznych dotyczących integrowania odpowiedzialności społecznej z działaniami organizacji.

ISO 26000:2010 nie zawiera wymagań i nie jest przeznaczona do certyfikacji, stosowania w celach regulacyjnych ani związanych z umowami. Wszelkie oferty certyfikacji wg ISO 26000 lub deklarowanie posiadania certyfikacji są sprzeczne z intencją i celem normy. Norma jest przeznaczona do dobrowolnego stosowania przez wszystkie organizacje, niezależnie od formy własności, wielkości, rodzaju i lokalizacji. Ma zastosowanie zarówno do dużych, jak i małych organizacji, publicznych, prywatnych i non-profit, działających w krajach rozwiniętych i rozwijających się. Nie ogranicza się do społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) - było to jednym z założeń przyjętych podczas dyskusji nad koncepcją normy.

Nie jest normą systemu zarządzania ale zawiera elementy, które mogą być włączone do już istniejących systemów, takich jak: zarządzanie jakością (ISO 9001), zarządzanie środowiskowe (ISO 14001), zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (OHSAS 18001/PN-N-18001). Uzupełnia inne inicjatywy i instrumenty dotyczące odpowiedzialności społecznej.

Co zawiera norma ISO 26000?

ISO 26000:2010 zawiera wytyczne dotyczące:

- koncepcji, terminów i definicji związanych z odpowiedzialnością społeczną;
- kontekstu, trendów i cech charakterystycznych odpowiedzialności społecznej;
- zasad i praktyk związanych z odpowiedzialnością społeczną;
- głównych obszarów i zagadnień związanych z odpowiedzialnością społeczną;

- integrowania, wdrażania i promowania zachowań odpowiedzialnych społecznie w całej organizacji oraz - poprzez polityki i praktyki - w obrębie strefy wpływów organizacji;
- identyfikowania i angażowania interesariuszy;
- komunikowania zobowiązań, efektów działań oraz innych informacji związanych z odpowiedzialnością społeczną.

Treść normy ujęto w następujących rozdziałach:

- 1 Zakres normy
  - 2 Terminy i definicje
  - 3 Rozumienie odpowiedzialności społecznej
  - 4 Zasady odpowiedzialności społecznej
  - 5 Rozpoznanie odpowiedzialności społecznej i angażowanie interesariuszy
  - 6 Wytyczne dotyczące głównych obszarów odpowiedzialności społecznej
  - 7 Wytyczne integrowania odpowiedzialności społecznej z działaniami organizacji
- Załącznik A - Dobrowolne inicjatywy i narzędzia na rzecz odpowiedzialności społecznej
Załącznik B - Skróty
Bibliografia

W normie zdefiniowano 27 terminów, które mają zasadnicze znaczenie dla zrozumienia odpowiedzialności społecznej i stosowania normy (Rozdział 2). Opisano ważne czynniki i zagadnienia, które miały wpływ na rozwój odpowiedzialności społecznej oraz nadal wpływają na jej charakter i praktyki: koncepcję odpowiedzialności społecznej - co oznacza i jak stosuje się ją w organizacjach, relacje między odpowiedzialnością społeczną i zrównoważonym

rozwojem, wytyczne dla małych i średnich organizacji dotyczące stosowania normy (Rozdział 3). Omówiono dwie podstawowe praktyki dotyczące odpowiedzialności społecznej: rozpoznanie przez organizację swojej odpowiedzialności społecznej w obrębie własnej strefy wpływów (identyfikowanie problemów wynikających ze skutków działań i decyzji organizacji oraz określanie takiego sposobu postępowania, który przyczynia się do zrównoważonego rozwoju) oraz identyfikowanie i angażowanie interesariuszy (Rozdział 5). W normie określono zasady odpowiedzialności społecznej (Rozdział 4) i główne jej obszary (Rozdział 6) oraz zalecane działania umożliwiające wdrażanie odpowiedzialności społecznej (Rozdział 7).

Zasady odpowiedzialności społecznej:

- Rozliczalność
- Przejrzystość
- Zachowanie etyczne
- Poszanowanie interesów interesariuszy
- Poszanowanie prawa
- Poszanowanie międzynarodowych norm postępowania
- Poszanowanie praw człowieka.

Główne obszary odpowiedzialności społecznej

Zasadniczą część normy dotyczy 7 głównych obszarów odpowiedzialności społecznej:

- Ład organizacyjny
- Prawa człowieka
- Praktyki związane z zatrudnieniem
- Środowisko
- Uczciwe praktyki operacyjne
- Zagadnienia konsumenckie

- Zaangażowanie społeczne i rozwój społeczności lokalnej.

Są one ze sobą powiązane i wzajemnie się uzupełniają. Dla każdego z obszarów podano: zakres oraz jego znaczenie dla odpowiedzialności społecznej, zasady i istotne kwestie oraz podstawowe problemy (zagadnienia) i związane z nimi działania i oczekiwania.

Ład organizacyjny - jest systemem, poprzez który organizacja podejmuje i wdraża decyzje służące realizacji celów. Jest najistotniejszym czynnikiem umożliwiającym organizacji wzięcie odpowiedzialności za wpływ jej decyzji i działań na społeczeństwo i środowisko oraz zintegrowanie odpowiedzialności społecznej z funkcjonowaniem organizacji i nadzorowanie oraz praktyczną realizację zasad odpowiedzialności społecznej. Jest głównym obszarem, w obrębie którego organizacja powinna działać i jednocześnie umożliwia jej podejmowanie działań dotyczących pozostałych obszarów głównych.

Prawa człowieka - organizacja powinna działać z poszanowaniem wszystkich praw człowieka, w tym również w obszarze jej strefy wpływów, w szczególności praw obywatelskich, politycznych, ekonomicznych, socjalnych i kulturalnych. Prawa człowieka to między innymi: wolność zrzeszania się, prawo do rokowań zbiorowych, eliminowanie wszelkich form pracy przymusowej, pracy dzieci oraz wszelkich form dyskryminacji w dziedzinie zatrudniania i wykonywania zawodu (np. ze względu na płeć, wiek, pochodzenie, wyznanie, orientację seksualną, niepełnosprawność).

© Fotolia.com - Alx

Praktyki związane z zatrudnieniem - dotyczą takich zagadnień jak zatrudnianie i stosunki pracy, warunki pracy i ochrona socjalna, prowadzenie dialogu społecznego, bezpieczeństwo i higiena pracy (np. ochrona pracowników przed zagrożeniami dla zdrowia oraz dostosowanie środowiska zawodowego do fizjologicznych i psychicznych potrzeb pracowników), rozwój pracowników i szkolenia w miejscu pracy (np. zapewnienie wszystkim pracownikom możliwości rozwoju umiejętności, szkoleń).

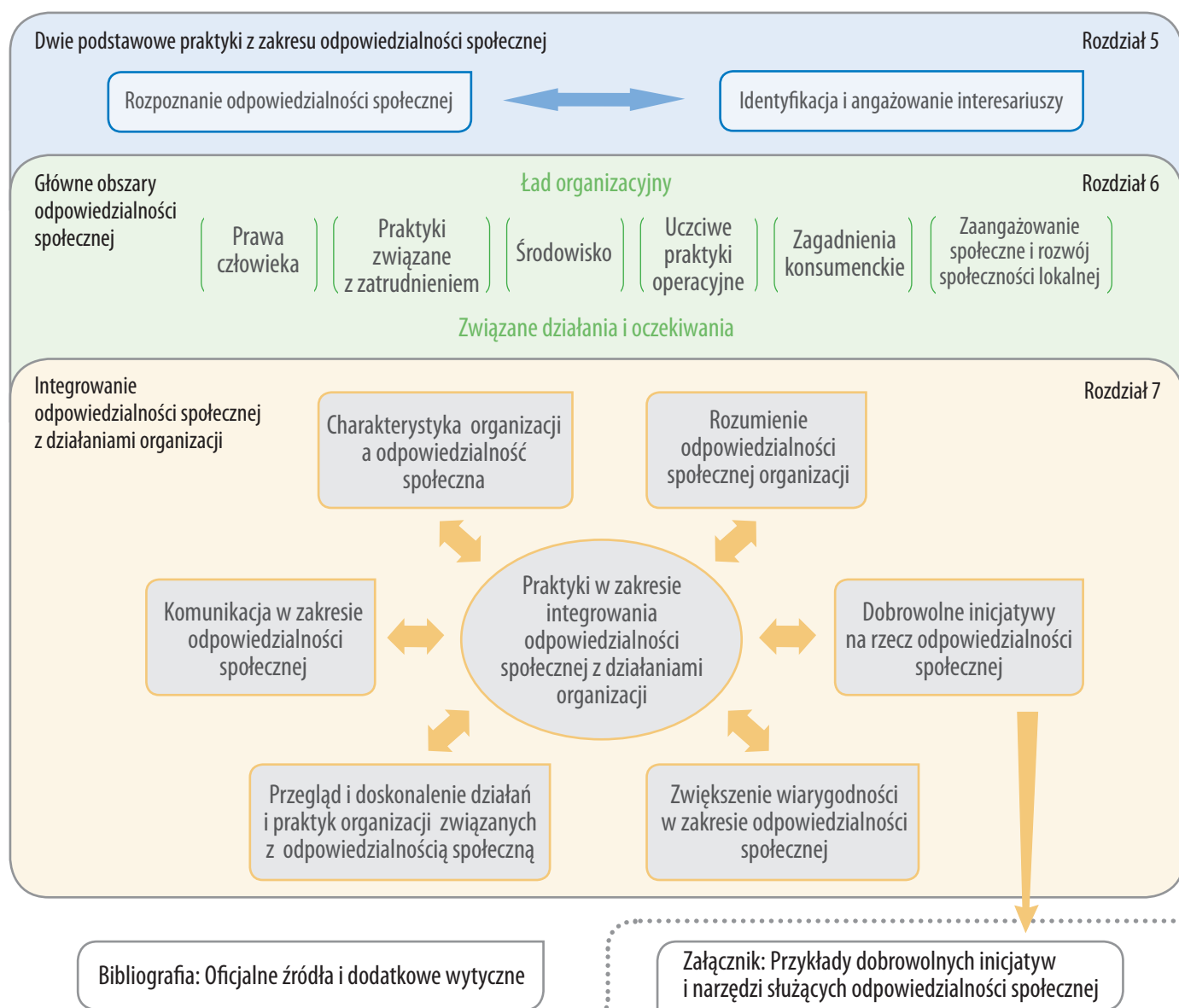
Środowisko - zapobieganie zanieczyszczeniom środowiska (np. emisjom do atmosfery, zanieczyszczeniu wody, powstawaniu odpadów), zrównoważone wykorzystanie zasobów (np. ograniczone zużycia energii i zasobów), łagodzenie skutków zmian klimatu i adaptacja do zmian klimatu, ochrona środowiska naturalnego, różnorodności biologicznej i przywracanie siedlisk przyrodniczych.

Uczciwe praktyki operacyjne - dotyczą relacji organizacji z innymi organizacjami, takimi jak np. instytucje państwowe, partnerzy, dostawcy, klienci, konkurenci. Zagadnienia związane z uczciwymi praktykami operacyjnymi dotyczą: przeciwdziałania korupcji, odpowiedzialnego angażowania się w działalność w sferze publicznej, uczciwej konkurencji, relacji z innymi organizacjami, promowania odpowiedzialności społecznej w relacjach z innymi organizacjami, poszanowania praw własności.

Zagadnienia konsumenckie - związane z odpowiedzialnością społeczną dotyczą między innymi uczciwych praktyk marketingowych, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów, zrównoważonej konsumpcji, ochrony danych i prywatności, rozstrzygania i rozwiązywania sporów, zaspokajania potrzeb konsumentów szczególnie wrażliwych i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej oraz edukacji i podnoszenia świadomości konsumentów.

SCHEMAT STRUKTURY NORMY ISO 26000

Zakres normy	Rozdział 1
Wytyczne dla wszystkich rodzajów organizacji niezależnie od wielkości lub lokalizacji	
Terminy i definicje	Rozdział 2
Definicje kluczowych terminów	
Rozumienie odpowiedzialności społecznej	Rozdział 3
Historia i cechy charakterystyczne; związek między odpowiedzialnością społeczną a zrównoważonym rozwojem	
Zasady odpowiedzialności społecznej	Rozdział 4
Rozliczalność Przejrzystość Zachowanie etyczne Poszanowanie oczekiwań interesariuszy Poszanowanie prawa Poszanowanie międzynarodowych norm postępowania Poszanowanie praw człowieka	

Maksymalizacja wkładu organizacji w zrównoważony rozwój

Zaangażowanie społeczne i rozwój społeczności lokalnej - obszar ten dotyczy relacji organizacji ze społecznościami znajdującymi się w pobliżu siedziby organizacji lub w obszarze jej oddziaływania. Zagadnieniami związanymi z rozwojem społeczności lokalnej mogą być np.: tworzenie miejsc pracy poprzez rozszerzenie i dywersyfikację działalności gospodarczej i rozwijanie kompetencji, podejmowanie lokalnych inicjatyw społecznych w takich obszarach jak edukacja, kultura, ochrona zdrowia, rozwój i dostęp do technologii.

Wdrażanie odpowiedzialności społecznej

Wytyczne integrowania odpowiedzialności społecznej z działaniami organizacji, czyli praktycznej realizacji koncepcji odpowiedzialności społecznej w organizacji, dotyczą między innymi:

- interpretacji pojęcia odpowiedzialności społecznej;
- ustalenia adekwatności i znaczenia obszarów głównych i zagadnień;
- podnoszenia świadomości oraz budowania kompetencji;
- wyznaczania kierunku działań organizacji w zakresie odpowiedzialności społecznej;
- wbudowania odpowiedzialności społecznej w zarządzanie organizacją, jej systemy i procedury;
- komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej w zakresie odpowiedzialności społecznej;
- zwiększania wiarygodności w zakresie odpowiedzialności społecznej;
- regularnego przeglądu działań i praktyk związanych z odpowiedzialnością społeczną oraz doskonalenia;
- oceny dobrowolnych inicjatyw dotyczących odpowiedzialności społecznej.

Cenne z praktycznego punktu widzenia są przykłady dobrowolnych inicjatyw i narzędzi na rzecz odpowiedzialności społecznej oraz bibliografia zawierająca odwołania do międzynarodowych dokumentów, które są uznawane za miarodajne źródła wytycznych podanych w normie. Podane w Załączniku A przykłady inicjatyw i narzędzi mogą dostarczyć dodatkowych wskazówek w zakresie głównych obszarów oraz integracji odpowiedzialności społecznej z działaniami organizacji.

Jakich korzyści można oczekiwać z wdrożenia normy?

ISO 26000 to pomoc dla organizacji w ich wkładzie w zrównoważony rozwój. Zachęca je do podejmowania działań wykraczających poza zgodność z wymaganiami prawnymi, uznając że zgodność z prawem jest podstawowym obowiązkiem każdej organizacji i zasadniczą częścią jej odpowiedzialności społecznej. Stosowanie normy przyczyni się do zwiększenia świadomości z zakresu odpowiedzialności społecznej, zaufania klientów i innych interesariuszy organizacji oraz ich zadowolenia, poprawy wizerunku firmy.

Jak podano we wprowadzeniu do normy, postrzeganie organizacji jako społecznie odpowiedzialnej oraz jej rzeczywiste działania w zakresie odpowiedzialności społecznej mogą mieć wpływ na:

- przewagę konkurencyjną;
- wizerunek organizacji;
- zdolność pozyskiwania i utrzymywania pracowników, udziałowców, konsumentów, klientów, użytkowników;

- morale, zaangażowanie i wydajność pracowników;
- opinie inwestorów, właścicieli, sponsorów oraz społeczności finansowej;
- relacje organizacji z instytucjami rządowymi, mediami, dostawcami, partnerami, klientami oraz społecznością, w obrębie której organizacja funkcjonuje.

Polska Norma PN-ISO 26000 jest w trakcie opracowania w KT 305 ds. Społecznej Odpowiedzialności. Zakończenie prac jest planowane pod koniec 2012 r.

Pierwszy Komitet Zadaniowy w PKN

27 stycznia 2012 r. w Warszawie, w siedzibie Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, odbyło się zebranie założycielskie Komitetu Zadaniowego ds. Usług Solaryjnych. Przedmiotem zebrania było m.in.: uzgodnienie nazwy i zakresu tematycznego KZ, zakresu współpracy krajowej i europejskiej, zgłoszenie kandydatów na przewodniczącego KZ, wskazanie sekretarza KZ, omówione zostały również najistotniejsze aspekty dotyczące działalności KZ.

Zebranie założycielskie zostało zwołane przez kierownika Sektora Usług w odpowiedzi na nadesłane zgłoszenia do prac przyszłego KZ ds. Usług Solaryjnych.

Na zebraniu poruszono problematykę dotyczącą dobrowolności stosowania norm w tej dziedzinie, w szczególności tych, które dotyczą użytkowania lamp solaryjnych. Według przedstawicieli branży solaryjnej to, że normy dotyczące lamp nie są obowiązkowe komplikuje kwestie bezpieczeństwa użytkowania lamp solaryjnych, a także utrudnia kontrolę gabinetów świadczących usługi

solaryjne. Zaproszony na to spotkanie pracownik Zespołu Prawnego PKN wyjaśnił, iż zgodnie z ustawą o normalizacji (art. 5 ust. 3 ustawy) stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne. Na Polskie Normy można powołać się w przepisie prawnym po ich opublikowaniu w języku polskim, ale nie zmienia to ich dobrowolnego statusu. Na tym przykładzie widać, jak bardzo istotne jest upowszechnienie wśród społeczeństwa roli i zadań normalizacji dobrowolnej.

Kolejną kwestią poruszoną na spotkaniu były problemy prawodawstwa dotyczącego tej branży - co jednak nie należy do zakresu działalności KZ. **13 marca 2012 r. powołano Komitet Zadaniowy 500 ds. Usług Solaryjnych, który jest wiodący w zakresie współpracy z CEN/TC 412 Indoor sun exposure services.**

Zakres tematyczny KZ 500 obejmuje wymagania niezbędne do świadczenia usług solaryjnych oraz kwalifikację personelu i jego ocenę.

Szczegółowe informacje o członkach powołanego KZ znajdują się na stronie internetowej: http://www.pkn.pl/sites/default/files/wykaz_komitetow_zadaniowych.pdf

Instytucje zainteresowane członkostwem w powołanym KZ mogą zgłaszać się do udziału w jego pracach. Sposób zgłoszenia i wymagane dokumenty są podane na stronie internetowej: <http://www.pkn.pl/jak-zostac-czlonkiem-ktkz>

Zgłoszenia prosimy przysyłać na adres: Polski Komitet Normalizacyjny Sektor Usług ul. Świętokrzyska 14 00-050 Warszawa

W celu uzyskania dodatkowych informacji prosimy kontaktować się z Kierownikiem Sektora Usług - Joanną Roguszką, tel.: 22 55 67 672; e-mail: joanna.roguszka@pkn.pl lub z Sekretarzem KZ - Izabelą Grodek, tel.: 22 55 67 543; e-mail: izabela.grodek@pkn.pl

J.R.

Powołano nowy Komitet Zadaniowy 502 ds. Usług Chirurgii Estetycznej

30 marca 2012 roku Prezes Polskiego Komitetu Normalizacyjnego powołał Komitet Zadaniowy 502 ds. Usług Chirurgii Estetycznej.

Komitet ten współpracuje z Sektorem Zdrowia, Środowiska i Medycyny, którego kierownikiem jest Anna Jarońska.

Inicjatywa powołania KZ jest wynikiem przyjęcia w CEN propozycji Austriackiego Instytutu Normalizacyjnego (ASI), aby stworzyć nowy komitet projektowy CEN/TC 403 „Project Committee - Aesthetic Surgery Services”, którego celem ma być opracowanie normy określającej wymagania i zalecenia dotyczące usług chirurgii estetycznej świadczonych na rzecz pacjenta.

W zebraniu założycielskim, które odbyło się w PKN 20 marca br., uczestniczyli: prof. dr hab. med. Jerzy Strużyna - krajowy konsultant w dziedzinie chirurgii plastycznej, przedstawiciele Polskiego Towarzystwa Medycyny Estetycznej i Anti-Aging, Stowarzyszenia Lekarzy Dermatologów Estetycznych, Medycznego Centrum Nałęczów Sp. z o.o., Fundacji Leczenia

Oparzeń „Combustionis”, Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Polskiego Towarzystwa Chirurgii Plastycznej, Rekonstrukcyjnej i Estetycznej oraz kilku placówek zajmujących się usługami chirurgii estetycznej. Był również obecny przedstawiciel Naczelnej Izby Lekarskiej.

Dr Maciej Kuczyński, reprezentant Polskiego Towarzystwa Chirurgii Plastycznej, Rekonstrukcyjnej i Estetycznej, został wytypowany na przewodniczącego KZ. Sekretariat KZ 502 ds. Usług Chirurgii Estetycznej będzie prowadzony przez Polski Komitet Normalizacyjny.

Zakres tematyczny nowego KZ sformułowano następująco:

Opracowanie normy określającej wymagania i zalecenia dotyczące usług chirurgii estetycznej świadczonych na rzecz pacjenta, w tym ogólne ramy i zasady przeznaczone do stosowania przez wszystkie placówki - przed, w trakcie i po wykonaniu procedury. Obecnie już są prowadzone prace nad projektem prPN-prEN 16372 Aesthetic surgery services.

Norma w tym szczególnym przypadku może stanowić wartość

dodaną dla rynku usług chirurgii estetycznej poprzez:

- zwiększenie bezpieczeństwa pacjentów;
- zwiększenie zaufania pacjentów korzystających z usług chirurgii estetycznej;
- umożliwienie konsumentom podejmowania świadomych decyzji;
- wyrównanie szans dostawców usług;
- uzupełnienie obowiązujących przepisów oraz wypełnienie luk w przepisach i normach.

Opracowanie tej normy będzie wkładem w realizację Komunikatu KE w sprawie bezpieczeństwa pacjentów [COM(2008)836 final].

Przystąpienie do Komitetu Zadaniowego jest możliwe również w trakcie jego działania. Podmioty zainteresowane członkostwem mogą się zgłaszać do sekretarza KZ pani Marty Krejpcowicz tel. 22 556 75 74.

Komitet Zadaniowy jest powołany na czas opracowania normy. Po zakończeniu swojego zadania zostanie rozwiązany.

M.K

Sektor Logistyki, Transportu i Pakowania

26 stycznia 2012 r. odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Sektorowej Sektora Logistyki, Transportu i Pakowania (SLT). Spotkanie poprowadziła Pani Joanna Roguszka, kierownik SLT, pełniąc funkcję sekretarza RS SLT. W wyniku głosowania Przewodniczącą Rady Sektorowej SLT została Pani Teresa Idzikowska - Przewodnicząca KT 19 ds. Lotnictwa i Kosmonautyki, reprezentująca Instytut Lotnictwa.

Joanna Roguszka przedstawiła sprawę dotyczące organizacji pracy RS oraz tematykę, którą będzie zajmowała się Rada Sektorowa. Jest to tematyka nieobjęta działalnością komitetów technicznych wchodzących w skład Sektora Logistyki, Transportu i Pakowania. Na zebraniu Przewodniczący KT 133 - Pan Bohdan Czerniawski poruszył temat niedoceniaenia działalności normalizacyjnej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w instytutach i jednostkach naukowo-badawczych. Jednostki te nie otrzymują punktów (które decydują o ich kategorii) za prowadzenie Sekretariatów KT i za udział w pracach normalizacyjnych.. Zdaniem B. Czerniawskiego ta sytuacja przyczynia się do ma-

lejącego zainteresowania udziałem jednostek w pracach normalizacyjnych. Swoją wypowiedź B. Czerniawski zakończył pytaniem - „Co zamierza zrobić PKN, aby doprowadzić do przydzielania punktów za udział w pracach normalizacyjnych w instytutach i jednostkach naukowo-badawczych?” Obecna na zebraniu, Pani Prezes - Jolanta Kochańska wyjaśniła, że działalność normalizacyjna nie jest działalnością naukową, ale inwestycyjną i gospodarczą. Pani Prezes stwierdziła, że zacieśnienie współpracy przemysłu z instytutami i jednostkami naukowo-badawczymi jest drogą do podniesienia rangi prac normalizacyjnych, a zarazem jest korzystne dla obu stron.

Sektor Elektryki

Spotkanie zespołu zadaniowego IEC/TC 27/MT 18 w PKN

W siedzibie PKN w dniach 11-13.04.2012 r. odbyło się spotkanie grupy roboczej IEC/TC 27/MT 18, zajmującej się nowelizacją normy IEC 60519-1 *Bezpieczeństwo urządzeń elektrotermicznych - Część 1: Wymagania ogólne* - kluczowej normy komitetu IEC/TC 27 (*Industrial*

electroheating and electromagnetic processing). Prace prowadzone w ramach MT 18 uwzględniają rekomendacje CENELEC/SR 27 oraz zalecenia konsultantów CENELEC ds. nowej Dyrektywy Maszynowej 2006/42/EC.

W spotkaniu wzięli udział ekspertów z Polski, Niemiec i Szwecji.

Sektor Maszyn i Inżynierii

KT 207 ds. *Obróbki Ubytkowej i Przyrostowej oraz Charakterystyki Warstwy Wierzchniej* rozpoczął współpracę międzynarodową z ISO/TC 261 *Additive manufacturing*.

W szerokim pojęciu zakres tematyczny tego komitetu to obróbka przyrostowa, której istotą jest nowa technika wytwarzania polegająca na wykorzystaniu różnych procesów przyrostowych i łańcuchów procesów przyrostowych (urządzeń i oprogramowania) do produkcji (wytwarzania) trójwymiarowych obiektów stałych przez nakładanie i łączenie kolejnych warstw materiału, warstwa po warstwie.

Obróbkę przyrostową można uważać za przeciwną metodę kształ-

towania wyrobów w stosunku do tradycyjnej obróbki ubytkowej (obróbki skrawaniem, ścierniej, erozyjnej i innej), w której przedmiot obrabiany jest modelowany przez zdejmowanie (ubytek) kolejnych warstw materiału.

Technologie oparte na procesach przyrostowych mogą być stosowane w dowolnym etapie cyklu życia danego wyrobu począwszy od szybkiego wytwarzania prototypów narzędzi i części maszyn, robotów przemysłowych (High Speed Prototyping) oraz pełnych cykli produkcyjnych wyrobów (Rapid Manufacturing) aż do bezpośredniego sterowania cyfrowego procesami obróbki przyrostowej (Direct Digital Manufacturing).

Niektóre znane technologie przyrostowe to: bezpośrednio spiekanie laserowe metali (DML) możliwe dla prawie każdego stopu metalowego; selektywne spiekanie laserowe (SLS) dotyczące proszków metali i mas plastycznych; stereolitografia (SLA), w której materiałami bazowymi są fotopolimery; wytwarzanie obiektów laminowanych (LOM); topnienie wiązką elektronów (EBM) i inne.

Technologie przyrostowej obróbki (wytwarzania), początkowo opracowane w celu szybkiego wykonywania prototypów, szeroko wkraczają w obszar produkcji i już znalazły zastosowanie w wielu dziedzinach takich jak: projektowanie przemysłowe, architektura, budownictwo, inżynieria i konstrukcja maszyn, inżynieria lądowa, motoryzacja, lotnictwo, stomatologia, medycyna, systemy informacyjne i w wielu innych dziedzinach i branżach.

Sektor Żywności, Rolnictwa i Leśnictwa

Nowe Polskie Normy dotyczące kazein i kazeinianów oraz pasz.

W marcu br. została zatwierdzona i opublikowana:

[PN-ISO 5546:2012 Kazeiny i kazeiniany - Oznaczenie pH \(Metoda odniesienia\)](#)

Od 2009 r. KT 35 ds. Mleka i Przetworów Mlecznych, w ramach prac na zamówienie finansowanych przez Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich - Związek Rewizyjny, rozpoczął wprowadzanie Norm Międzynarodowych do zbioru Polskich Norm z zakresu metod badań dotyczących kazein i kazeinianów. W chwili obecnej w zbiorze PN znajdują się następujące PN wdrażające normy ISO z zakresu kazein i kazeinianów:

[PN-ISO 5739:2010 Kazeiny i kazeiniany - Oznaczenie zawartości cząstek przypalonych i substancji obcych](#)

[PN-ISO 5543:2009 Kazeiny i kazeiniany - Oznaczenie zawartości tłuszczu - Metoda grawimetryczna \(Metoda odniesienia\)](#)

[PN-ISO 5544:2009 Kazeiny - Oznaczenie zawartości popiołu związanego \(Metoda odniesienia\)](#)

[PN-ISO 5546:2012 Kazeiny i kazeiniany - Oznaczenie pH \(Metoda odniesienia\)](#)

[PN-ISO 5547:2010 Kazeiny - Oznaczenie kwasowości wolnej \(Metoda odniesienia\)](#)

[PN-ISO 5548:2010 Kazeiny i kazeiniany - Oznaczenie zawartości laktozy - Metoda fotometryczna](#)

[PN-ISO 5550:2010 Kazeiny i kazeiniany - Oznaczenie zawartości wody \(Metoda odniesienia\)](#)

Zastąpiły one odpowiednie części PN-A-86361 opublikowanej w 1999 r.

pod wspólnym tytułem:

Mleko i przetwory mleczne - Kazeina kwasowa i kazeiniany - Metody badań

Część 11 - Oznaczenie zawartości cząstek przypalonych;

Część 4 - Oznaczenie zawartości tłuszczu;

Część 6 - Oznaczenie zawartości popiołu związanego;

Część 9 - Oznaczenie pH;

Część 7 - Oznaczenie kwasowości wolnej;

Część 5 - Oznaczenie zawartości laktozy metodą fotometryczną;

Część 2 - Oznaczenie zawartości wody.

Kazeina jest głównym białkiem mleka i stanowi około 75 % wszystkich jego białek. Występuje w mleku w postaci miceli tworzących roztwór koloidalny. Kazeina cechuje się wysoką zawartością istotnych aminokwasów i razem z białkami serwatkowymi stanowi ważne źródło białka w diecie. Jest głównym składnikiem białkowym serów niedojrzewających i dojrzewających.

W marcu 2012 r. została zatwierdzona i opublikowana

[PN-EN 15792:2012 Pasze - Oznaczenie zearalenonu w paszach - Metoda wysokosprawnej chromatografii cieczowej z detekcją fluorescencyjną i oczyszczaniem na kolumnie powinowactwa immunologicznego.](#)

Wspomniana PN została opracowana przez KT 40 ds. Pasz w ramach prac na zamówienie finansowanych przez Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy, Krajowe Laboratorium Pasz z siedzibą w Lublinie.

Mikotoksyna zearalenon (ZEA) przyczynia się do zachorowalności zwierząt określanej jako syndrom estrogeniczny, którego konsekwencją jest bezpłodność. Jest coraz częściej obecna w paszach krajowych, w związku z czym jest przedmiotem urzędowej kontroli pasz w roku 2012, zgodnie z planem urzędowej kontroli zatwierdzonym przez Głównego Lekarza Weterynarii. PN-EN 15792:2012 jest zharmonizowana z Dyrektywą Rady 70/373/EWG z 20 lipca 1970 r. w sprawie wprowadzenia wspólnotowych metod pobierania próbek i analizy do celów urzędowych kontroli pasz. Jest również doskonałym narzędziem, dzięki któremu możliwe jest spełnienie wymagań określonych w Rozporządzeniu (WE) NR 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia i dobrostanu zwierząt. Opublikowanie normy w języku polskim ułatwia laboratoriom Zakładów Higieny Weterynaryjnej, upoważnionym do badań pasz w ramach urzędowego nadzoru, kontrolę bezpieczeństwa pasz i zdrowia zwierząt metodami sprawdzonymi i uznanymi.

Szkolenie

Pracownik SRZ będzie wykładał na szkoleniu dla klientów zewnętrznych „Zarządzanie bezpieczeństwem żywności w łańcuchu produkcji, przetwórstwa, dystrybucji - od produkcji pierwotnej do konsumpcji” - 15 maja 2012 r.

Wykładowcami będą:

Lubomiła Owczarek - adiunkt w Instytucie Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego, w Warszawie, przewodniczącą *Komitetu Technicznego 310 ds. Systemów Zarządzania Bezpieczeństwem Żywności*.

Barbara Kołodziej - główny specjalista - konsultant PKN Wydziału Prac Normalizacyjnych - Sektora Żywności, Rolnictwa i Leśnictwa, sekretarza *KT 310 ds. Systemów Zarządzania Bezpieczeństwem Żywności*.

Celem szkolenia jest przekazanie wiedzy o systemie zarządzania bezpieczeństwem żywności [SZBŻ] określonym w normie PN-EN ISO 22000:2006, a w szczególności o projektowaniu, wdrażaniu i doskonaleniu systemu zgodnego z wymaganiami normy w podmiotach łańcucha żywnościowego. Szkolenie adresowane jest głównie do kadr nadzoru przedsiębiorstw należących do łańcucha żywnościowego, w tym działających w podmiotach:

- produkcji pasz;
- produkcji pierwotnej (rolnictwo);
- wytwarzających, dystrybuujących i sprzedających żywność;
- produkujących urządzenia i materiały stosowane przy wytwarzaniu żywności;
- dostarczających usługi dla sektora produkcji, dystrybucji i transportu żywności, zobowiązanych przez kierownictwo do nadzorowania bezpieczeństwa żywności metodami zarządzania.

Podczas szkolenia uczestnicy zostaną również poinformowani o zatwierdzonej przez ISO 15 grudnia 2011 r.

ISO/TS 22002-3:2011 Prerequisite programmes on food safety – Part 1: Food manufacturing

W niniejszym dokumencie podano specyficzne wymagania dla tzw. Programów wstępnych PRP dla produkcji pierwotnej, które są wymagane zgodnie z podrozdziałem 7.2 PN-EN ISO 22000:2006.

Na podstawie informacji z Sektorów PKN opracowała B. K.

Kamila Druźbiak

Zmiany w bezpieczeństwie zabawek

W celu zapewnienia bezpieczeństwa najmłodszym konsumentom, którzy większość czasu spędzają w otoczeniu zabawek opracowano normę EN 71-1:2011 Safety of toys - Part 1: Mechanical and physical properties. Jest to pierwsza opublikowana norma, która uwzględnia postanowienia nowej dyrektywy dotyczącej bezpieczeństwa zabawek (2009/48/WE).

Dyrektywa weszła w życie 20 lipca 2011 r., a jej postanowienia transponuje do prawa polskiego rozporządzenie MG w sprawie zasadniczych wymagań dla zabawek. Rozporządzenie weszło w życie również z dniem 20 lipca 2011 r., jednakże do 19 lipca 2013 r. do zabawek nie stosuje się zapisów dotyczących właściwości chemicznych zawartych w § 8 ust. 1 oraz w punkcie 3 załącznika 1 do rozporządzenia. W tym zakresie zastosowanie mają przepisy § 4 ust. 1 i § 17 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 listopada 2003 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla zabawek.

W rozporządzeniu z 20 lipca 2011 r. określono zasadnicze wymagania w zakresie bezpieczeństwa zabawek wprowadzanych do obrotu lub oddawanych do użytku, sposób oznakowania zabawek, procedury oceny zgodności oraz kryteria, jakie powinny być uwzględniane przy notyfikowaniu jednostek.

Wspomniana EN 71-1:2011 wprowadzona została do zbioru PN jako [PN-EN 71-1:2011 Bezpieczeństwo zabawek - Część 1: Właściwości mechaniczne i fizyczne \(oryg.\)](#) i jest kluczową normą z zakresu bezpieczeństwa zabawek.

Określono w niej wymagania i metody badań mechanicznych i fizycznych właściwości zabawek. Dokument ten dotyczy zabawek oraz wyrobów, które pełnią funkcje zabawowe i przeznaczone są dla dzieci w wieku poniżej 14 lat. W PN-EN 71-1:2011 określono wymagania dla zabawek przeznaczonych dla dzieci w zależności od wieku: poniżej 36 miesiąca życia, poniżej 18 miesiąca życia oraz dla dzieci, które jeszcze nie potrafią siedzieć samodzielnie.

Treść normy ulega ciągłym zmianom, co jest spowodowane m.in. wypadkami wśród dzieci spowodowanymi użytkowaniem zabawek. Przykładem może być sprawa magnesów w zabawkach, które stały się przyczyną śmiertelnego wypadku dziecka. W związku z tą sytuacją, a także ze względu na liczne przypadki połknięcia magnesów przez dzieci, Komisja Europejska zwróciła się do CEN o zaostrożenie wymagań dla zabawek zawierających magnesy.

Jednakże przyczyną wprowadzanych zmian jest nie tylko reakcja na zaistniałe wypadki, ale przede wszystkim zapobieganie urazom, które mogłyby powstać podczas kontaktu dziecka z zabawką.

Poprzednio zmiany do EN 71-1

publikowane były jako oddzielne dokumenty, jednak od 2006 r. są one wprowadzane do treści normy. W związku z tym EN 71-1:2011 poza treścią opublikowaną w 2005 r. obejmuje zmiany dotyczące m. in. linek w zabawkach, przysawek, zabawek do jeżdżenia, materiałów rozszerzających się i piłeczek.

Nowelizacja EN 71-1 zawiera zmiany wprowadzone do tej pory do tekstu normy oraz nowe zapisy. W porównaniu z EN 71-1+A14:2011, czyli poprzednią wersją normy, wprowadzono kilka bardziej znaczących modyfikacji. Zmieniony został zakres wyrobów, których norma nie dotyczy. Zapisy te dostosowano do wykazu wyrobów w nowej dyrektywie.

Dodano nowe terminy i definicje: “asphyxiation” (zamartwica), “choking” (zadławienie się), “suffocation” (uduszenie), “functional product” (produkt funkcjonalny), “free-wheeling mechanism” (mechanizm wolnego biegu), “fixed drive” (napęd stały) oraz “toy bag” (torebka do zabawy).

Wprowadzono nowe wymagania dla zabawek dołączanych do jeżdżenia oraz dla opakowań, takich jak folia z tworzywa sztucznego oraz dla części opakowania, takich jak piłeczka, części o hemisferycznym kształcie, a także dla oddzielnych części opakowania, które mają kształt cylindryczny z zaokrąglonymi końcami.

Wymagania dotyczące zabawek pobudzanych ustami zostały rozszerzone na wszystkie zabawki przeznaczone do wkładania do ust, a wymagania dotyczące otworów

włotowych z zatyczkami dla zabawek wodnych rozszerzono na wszystkie zabawki nadmuchiwane.

Określone zostały oddzielne wymagania dla badania szwu w miękkich zabawkach wypchanych zawierających wypełnienie z materiału włóknistego. Wprowadzono także nowe badanie szwu dla takich zabawek.

Zmieniono zapisy dotyczące ostrzeżeń. Według obecnych wymagań ich treść powinno poprze-

dzać słowo „ostrzeżenie”, któremu ma towarzyszyć symbol ostrzegawczy dotyczący wieku dziecka.

Wprowadzono także inne zmiany, które wyszczególniono w Załączniku B w EN 71-1:2011. Nie wszystkie modyfikacje zostały tu opisane.

Zgodnie z nową dyrektywą znowelizowane zostały również EN 71-2 Safety of toys - Part 2: Flammability, wprowadzona w Polsce jako PN-EN 71-2:2011 Bezpieczeństwo zabawek

- Część 2: Palność (oryg.) oraz EN 71-8 Safety of toys - Part 8: Activity toys for domestic use, która została wprowadzona jako PN-EN 71-8:2012 Bezpieczeństwo zabawek - Część 8: Zabawki aktywizujące przeznaczone do użytku domowego (oryg.).

W CEN trwają prace nad nowelizacją kolejnych części EN 71.

Bezpieczeństwo zabawek - Europejskie Seminarium Informacyjne

2 marca 2012 roku w Kielcach odbyło się Europejskie Seminarium Informacyjne nt. Bezpieczeństwa Zabawek zorganizowane przez Toys Industries of Europe (TIE) oraz Polskie Stowarzyszenie Branży Zabawek i Artykułów Dziecięcych.

Seminarium miało na celu przedstawienie przedsiębiorcom zagadnień z zakresu bezpieczeństwa zabawek oraz interpretację przepisów ich dotyczących. Zapewnienie bezpieczeństwa zabawek wymaga znajomości wielu aspektów z pogranicza prawa, normalizacji, oceny zgodności, które starali się przybliżyć prelegenci zaproszeni na seminarium.

Monika Chmielińska, Prezes Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Branży Zabawek i Artykułów Dziecięcych oraz Catherine van Reeth, Dyrektor Generalny Europejskiego Stowarzyszenia Branży Zabawek, rozpoczęły spotkanie od przekazania uczestnikom informacji na temat wprowadzenia nowej dyrektywy dotyczącej bezpieczeństwa zabawek.

Danuta Budkiewicz z Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów omówiła zagadnienia związane z importem zabawek oraz nadzorem rynku zabawek w Polsce.

Na podstawie Rozporządzenia MG kwestie dotyczące zasadniczych wymagań dla zabawek przekazał Krzysztof Zawiaślak z Ministerstwa Gospodarki.

Philippe Labarthe, ekspert w firmie Bandai, szczegółowo wyjaśnił zagadnienie zapewnienia zgodności w odniesieniu do oceny bezpieczeństwa, dokumentacji technicznej i wymagań dotyczących substancji chemicznych.

Kamila Druźbiak, pracownik Polskiego Komitetu Normalizacyjnego i sekretarz *KT 237 ds. Artykułów dla Niemowląt i Małych Dzieci oraz*

Bezpieczeństwa Zabawek omówiła normy zharmonizowane z dyrektywą zabawkową, a także przedstawiła sposób pracy Komitetu Technicznego, zachęcając do uczestnictwa w jego pracach i finansowania tłumaczenia norm.

Seminarium stało się ważnym wydarzeniem towarzyszącym targom zabawek i cieszyło się dużym zainteresowaniem. Uczestnicy targów chętnie korzystali z możliwości zadawania pytań, a organizatorzy seminarium upewnili się, że warto organizować tego typu spotkania.

Alicja Haras

PN-EN ISO 50001:2011 - przyczyny opracowania i korzyści z jej wdrożenia

15 listopada 2011 r. opublikowano PN-EN ISO 50001:2011 Systemy zarządzania energią - Wymagania i zalecenia użytkownika (oryg.). Prace związane z wprowadzeniem normy ISO 50001 do zbioru PN prowadzone były w *KT 304 ds. Aspektów Systemowych Dostawy Energii Elektrycznej* współpracującym z ISO/TC 242 „Energy Management” i CEN/CLC/JWG 3 „Energy Management and related services - General requirements and qualification procedures”.

W chwili obecnej norma PN-EN ISO 50001:2011 dostępna jest w języku oryginału, niemniej jednak prowadzone są intensywne prace nad jej polską wersją.

Zainteresowanie normą PN-EN ISO 50001:2011 wynika z jej uniwersalności, logicznej konstrukcji i użyteczności. Norma ta jest odpowiednia dla każdej organizacji bez względu na jej status, branżę czy wielkość, która pragnie systematycznie i sprawnie monitorować swoje zapotrzebowanie na energię w celu zoptymalizowania związanych z tym kosztów. Wykorzystując normę, organizacja świadomie przyczynia się do poprawy efektywności energetycznej i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Tak prowadzona polityka energetyczna jest niezbędna w dobie stale rosnących cen energii i coraz bardziej restrykcyjnych wymagań prawnych UE. Organizacja dba w ten sposób o swój wizerunek wśród partnerów biznesowych i klientów, a tym samym zwiększa swoją konkurencyjność na rynku. Jest postrzegana jako jednostka gospodarna, umiająca odpowiednio reagować na ni-

skoemisyjną politykę UE i dbająca o zadowolenie swojego klienta. Naturalnie ten ostatni z wymienionych elementów spełnia wówczas, gdy decyduje się poczynić pewne inwestycje zaoszczędzonych środków finansowych w procesy/narzędzia stanowiące wartość dodaną z punktu widzenia klienta.

ISO 50001 a EN 16001

Zapewne większość użytkowników normy PN-EN 16001:2009 zastanawia fakt, dlaczego zastąpiono tę popularną i powoływaną w wielu publikacjach normę przez PN-EN ISO 50001:2011, która opisuje przecież ten sam System Zarządzania Energią i której zawartość oraz struktura są podobne. Poszukując wyjaśnienia, należy cofnąć się do początków powstania obu norm. W przypadku normy ISO 50001:2011 sięgają one pierwszej połowy 2007 r.¹, kiedy UNIDO (United Nations Industrial Development Organization) zorganizowała posiedzenie poświęcone sposobom przeciwdziałania zmia-

nom klimatycznym. Uczestniczyli w nim również przedstawiciele ISO, co przyczyniło się zapewne do tego, że wkrótce do Sekretariatu Centralnego ISO wpłynęła prośba o rozważenie możliwości podjęcia prac nad Normą Międzynarodową poruszającą aspekty zarządzania energią. W związku z tym w lutym 2008 roku do wykonania tego zadania ISO powołała Komitet Projektowy ISO/PC 242² (z którym współpracuje KT 304). Nieco wcześniej - 20 listopada 2006 r. - podjęto decyzję o opracowaniu analogicznej Normy Europejskiej o numerze 16001. I tak niemal równolegle biegły prace nad normami ISO 50001 i EN 16001 dotyczącymi tych samych problemów i podającymi analogiczne rozwiązania. Prace nad EN 16001 trwały około 31 miesięcy i uwieńczone zostały sukcesem 1 lipca 2009 r., a więc ok. dwa lata wcześniej niż te związane z opracowaniem ISO 50001. Tuż po wydaniu normy ISO 50001, które miało miejsce 17 czerwca 2011 r., Rady Techniczne CEN i CENELEC po konsultacjach ze swoimi ekspertami uczestniczącymi w pracach nad ISO 50001:2011 zaproponowały, aby wprowadzić tę normę do zbioru EN z jednoczesnym wycofaniem EN 16001:2009. Po uzyskaniu poparcia krajów członkowskich, które uznały, że przejście będzie płynne ze względu na zbliżoną strukturę i zawartość obu norm,

¹ Informacje na temat normy ISO 50001 ze strony Perry Johnson Registrars, Inc.: <http://www.pjr.com/standards/iso-50001/>

² Energy excellence - In comes the ISO 50001 energy managements system standard by Edwin Piñero, published in ISO Focus+, Vol. 2, No. 5, May 2011, ISSN 1729-8709.

uruchomiono procedurę skróconą, która doprowadziła do wydania normy EN ISO 50001 pod koniec 2011 r. Zarówno w opiniowaniu normy EN 16001:2009, jak i normy ISO 50001:2011 uczestniczył KT 304, który w myśl postanowień Rad Technicznych CEN i CENELEC wprowadził EN ISO 50001:2011 do zbioru PN tuż po jej opublikowaniu, tj. 15 listopada 2011 r.

Potencjalnych nabywców polskiej wersji normy PN-EN ISO 50001:2011 może zainteresować informacja o ukazaniu się już wkrótce roboczego tłumaczenia normy przez nią zastąpionej, tj. PN-EN 16001:2009. Publikacja ta ukaze się bez statusu PN i będzie pomocna dla oczekujących na zakończenie prac nad tłumaczeniem normy PN-EN ISO 50001:2011.

Korzyści z wdrożenia ISO 50001

Od momentu wydania ISO 50001, firmy z różnych branż zaczęły się wprost prześcigać w prezentowaniu sukcesów odniesionych dzięki wdrożeniu Systemu Zarządzania Energią wg normy ISO 50001³, opartego na cyklu Deminga, znanego także jako PDCA (Plan-Do-Check-Act). Dla przykładu firma Cook Composites and Polymers deklaruje oszczędności sięgające 250 000 dolarów rocznie⁴ wynikające z zintegrowania swojego systemu zarządzania z tym przedstawionym w normie ISO 50001. Do firm z sektora motoryzacyjnego, które już wdrożyły ISO 50001, należy

m.in. Bentley⁵. Wdrożenie systemu opisanego w ISO 50001 znacząco wpłynęło na jej podejście do zarządzania energią, ponieważ firma poza kontrolowaniem kosztów produkcji, zaczęła zwracać uwagę również na te związane z emisją dwutlenku węgla. Uzyskano 2/3 redukcji zużycia energii na każdy wyprodukowany samochód oraz 14% zysku, osiągając oszczędności wynoszące 230 GWh - czyli moc wystarczającą do zasilenia 11 500 domów rocznie.

Jakie efekty przyniesie zastosowanie normy na szczeblu krajowym okaże się najprawdopodobniej już niedługo. Polskie firmy chcące konkurować na rynku europejskim nie mogą lekceważyć systemu, którego skuteczność potwierdziło tak wiele znanych i szanowanych marek, zwłaszcza, że jest on tak elastyczny, że można go łatwo zintegrować z systemami zarządzania dotyczącymi innych obszarów: jakości, środowiska, żywności.

Zresztą korzyści, których może spodziewać się organizacja integrująca swój dotychczasowy system zarządzania z tym wg ISO 50001 dostrzegło już wielu polskich przedsiębiorców oraz przedstawicieli sektora publicznego. Świadczą o tym liczne pytania kierowane do konsultanta KT 304 jeszcze na etapie opracowywania normy ISO 50001.

Użytkownik normy PN-EN ISO 50001:2011 powinien śledzić na bieżąco program i stan prac KT 304, ponieważ z czasem powinny pojawić się normy wspierające wdrożenie Systemu Zarządzania Energią. Po pomyślnym zakończe-

niu prac nad ISO 50001:2011 Komitet Techniczny ISO/TC 242 zajął się opracowaniem wytycznych dotyczących wdrożenia, utrzymania i udoskonalenia Systemu Zarządzania Energią opisanego w ISO 50001; zasadami odnoszącymi się do Wskaźników Wyniku Energetycznego zdefiniowanymi w ISO 50001, jak również normami przedstawiającymi sposoby przeprowadzenia auditu takiego systemu i związanych z tym kompetencji auditorów. Niektóre z norm będą przeznaczone przede wszystkim dla małych i średnich przedsiębiorstw, ponieważ będą uwzględniać ich specyfikę działania, a tym samym ułatwią im podjęcie decyzji o wprowadzeniu omawianego SZE.

³ All pumped up - Early ISO 50001 adopters report major gains through energy management standard by Garry Lamber, published in ISO Focus+, Vol. 2, No. 9, October 2011, ISSN 1729-8709.

⁴ Cook Composites and Polymers Company Achieves Superior Energy Performance Gold Certification, www.eere.energy.gov/informationcenter, June 2011.

⁵ Bentley first with ISO 50001 - Car maker implements energy management standard by Michael Straughan, published in ISO Focus+, Vol. 3, No. 2, February 2012, ISSN 2226-1095.

Co nowego w KT w lutym 2012 r.

Zmiana nazwy komitetu technicznego

KT 229 zmienił nazwę z ds. Kawy i Herbaty na ds. Kawy, Herbaty i Kakao.

Zmiany zakresu tematycznego komitetów technicznych

- Z KT 17 ds. Pojazdów i Transportu Drogowego wyłączono zakres CEN/TC 286 Liquefied petroleum gas equipment and accessories
- KT 130 ds. Chłodnictwa, Pomp Ciepła, Klimatyzatorów i Sprężarek rozszerzył zakres współpracy o CEN/TC 286 Liquefied petroleum gas equipment and accessories
- KT 133 ds. Opakowań rozszerzył zakres współpracy o CEN/SS T14 Packaging
- KT 229 ds. Kawy, Herbaty i Kakao rozszerzył zakres współpracy o CEN/TC 415 Traceable and Sustainable Cocoa
- KT 271 ds. Bankowości i Bankowych Usług Finansowych rozszerzył zakres współpracy o ISO/TC 235 Project Committee: Rating services.

Zmiany przewodniczących w komitetach technicznych

W lutym Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji przewodniczącego:

- w KT 125 ds. Udostępniania i Eksploatacji Złóż Kopaliny mgr inż. Rajmunda Solgę reprezentującego Biuro Studiów i Projektów Górniczych w Katowicach SA
- w KT 204 ds. Rysunku Technicznego i Dokumentacji Technicznej dra Józefa Bartkiewicza reprezentującego Politechnikę Warszawską
- w KT 207 ds. Obróbki Ubytkowej i Przyrostowej oraz Charakterystyki Warstwy Wierzchniej dra inż. Wacława Mielnickiego reprezentującego Instytut Zaawansowanych Technologii Wytwarzania.

Zmiany sekretarzy w komitetach technicznych

W lutym Prezes PKN powołał do pełnienia funkcji sekretarza:

- w KT 5 ds. Chłodnictwa, Pomp Ciepła, Klimatyzatorów i Sprężarek Panią Barbarę Todor reprezentującą Centralny Ośrodek Chłodnictwa COCH w Krakowie Sp. z o.o.
- w KT 18 ds. Statków i Techniki Morskiej mgr inż. Bartosza Dombrzalskiego reprezentującego Polski Rejestr Statków SA
- w KT 29 ds. Analiz Chemicznych Rud, Koncentratów i Metali mgr inż. Jolanę Stefaniak z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w KT 54 ds. Chemicznych Źródeł Prądu inż. Jana Muchę z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w KT 138 ds. Kolejnictwa Panią Agnieszkę Kaczorek reprezentującą Instytut Kolejnictwa
- w KT 230 ds. Małych Statków mgr inż. Bartosza Dombrzalskiego reprezentującego Polski Rejestr Statków SA
- w KT 274 ds. Betonu mgr inż. Małgorzatę Pogorzelską z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.
- w KT 297 ds. Informacji Geograficznej mgr Małgorzatę Sypułę reprezentującą Główny Urząd Geodezji i Kartografii
- w KT 298 ds. Geodezji mgr Małgorzatę Sypułę reprezentującą Główny Urząd Geodezji i Kartografii.

Powołania nowych członków komitetów technicznych

W lutym Prezes PKN powołał na członków KT następujące podmioty:

- AVET Information and Network Security Sp. z o.o. do KT 182 ds. Ochrony Informacji w Systemach Teleinformatycznych
- B.A.U.S. AT Sp. z o.o. do KT 284 ds. Sprzętu, Narzędzi i Urządzeń Medycznych Mechanicznych
- Centrum Informatyki Statystycznej do KT 182 ds. Ochrony Informacji w Systemach Teleinformatycznych
- DEKTRA SA do KT 214 ds. Wyrobów Bitumicznych i Polimerowych do Izolacji Wodochronnych w Budownictwie
- Ecoelastic Technologies M. Małek, W. Pawlikowski Spółka Jawna Sp. z o.o. do KT 141 ds. Tworzyw Sztucznych
- Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych do

- KT 180 ds. Bezpieczeństwa Pożarowego Obiektów
- **KADIMEX SA** do KT 244 ds. Sprzętu, Środków i Urządzeń Ratowniczo - Gaśniczych
  - **MOTOEXPERT - Biuro Konsultingowe Andrzej i Dariusz Walewscy s.c.** do KT 263 ds. Sprzętu do Gromadzenia i Usuwania Odpadów Komunalnych
  - **POLCEN Sp. z o.o.** do KT 1 ds. Osób Niepełnosprawnych
  - **Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza** do KT 251 ds. Obiektów Mostowych
  - **Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „ELESTER-PKP” Sp. z o.o.** do KT 61 ds. Elektrycznego Wyposażenia Trakcyjnego.

Odwołania członków komitetów technicznych

W lutym Prezes PKN odwołał z członka KT:

- **Camfil Polska Sp. z o.o.** z KT 279 ds. Ciepłownictwa, Ogrzewnictwa i Wentylacji
- **Instytut Łączności - Państwowy Instytut Badawczy** z KT 103 ds. Urządzeń i Systemów Audio, Wideo i Podobnych
- **PROKONSUMENT Sp. z o.o.** z KT 229 ds. Kawy, Herbaty i Kakao
- **SGS Polska Sp. z o.o.** z KT 144 ds. Koks i Przetworzonych Paliw Stałych
- **Stowarzyszenie Elektryków Polskich** z KT 65 ds. Prób Środowiskowych Wyrobów Elektrycznych.

SZKOLENIA NORMALIZACYJNE

Harmonogram szkoleń

kwiecień - maj 2012

TEMATY SZKOLEŃ

TERMINY

Bezpieczeństwo funkcjonalne systemów programowalnych – wprowadzenie do międzynarodowej normy IEC PN-EN 61508	25 kwietnia
Zarządzanie ryzykiem firmy i realizacją celów wg normy PN-ISO 31000	27 kwietnia
Wdrożenie systemu zarządzania jakością wg normy PN-EN ISO 9001:2009 w małej firmie	8 maja
Zarządzanie bezpieczeństwem żywności w łańcuchu produkcji, przetwórstwa, dystrybucji - od produkcji pierwotnej do konsumpcji	15 maja
Auditor wewnętrzny SZBI	28 - 30 maja
System zarządzania energią jako narzędzie konkurencyjności	30 maja

W ramach wiosennej promocji dla klientów biorących udział w szkoleniu proponujemy rabat na zakup norm:

- **30% rabatu** na zakup norm będących „przedmiotem” szkolenia zamówionych razem ze szkoleniem (odbiór normy na szkoleniu), w przypadku chęci skorzystania z tego rabatu prosimy o przesłanie informacji na adres szkolenia@pkn.pl
- **25% rabatu** na zakup norm będących „przedmiotem” szkolenia zakup do 30 dni od ukończenia szkolenia
- **10% rabatu** na zakup każdej normy w okresie do 30 dni od zakończenia szkolenia

NASZA WIEDZA - TWÓJ SUKCES!

AKTUALNY HARMONOGRAM SZKOLEŃ ZNAJDUJE SIĘ NA STRONIE www.pkn.pl

Wszystkie szkolenia odbywają się w siedzibie Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa.

Liczba miejsc ograniczona. Decyduje kolejność zgłoszeń.

KONTAKT: Polski Komitet Normalizacyjny - Wydział Zarządzania Zasobami Ludzkimi - Dział Szkoleń i Organizacji Pracy, ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa, tel.: 22 556 77 66, 22 556 75 17, 22 556 77 75, faks: 22 556 74 16, e-mail: szkolenia@pkn.pl

SYSTEM ZARZĄDZANIA NORMAMI SZN-PKN

Aplikacja SZN-PKN pozwala uporządkować zbiór norm, a także w łatwy i wygodny sposób docierać do ich treści za pomocą przeglądarki internetowej.

Aplikacja SZN-PKN ułatwia spełnienie wymagań dotyczących Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (według normy PN-ISO/IEC 27001) poprzez zarządzanie dostępem dla użytkowników, a także dostępem do treści norm.

Zastosowana przeglądarka umożliwia wyszukiwanie normy ze zbioru według następujących kryteriów:

- numer normy,
- tytuł normy,
- status aktualności normy,
- wyróżnik ICS,
- nr dyrektywy (jeżeli norma jest w niej powołana).

Aplikacja dostarczana jest na płycie CD z instrukcją instalacji i użytkowania.

Cena promocyjna 390 zł + 23% VAT

W celu zamówienia lub uzyskania dalszych informacji prosimy o kontakt:
email: sprzedaz@pkn.pl lub telefonicznie 22 55 67 694, 22 55 67 449

